

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
Національної академії педагогічних наук України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Педагогічний факультет Карлового університету (м. Прага, Чехія)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
Державний Університет «Utena College» (м. Утена, Литва)
Гуманітарний-педагогічний коледж
Мукачівського державного університету

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VII Міжнародної
науково-практичної конференції
26-27 жовтня 2023 року

Україна, Мукачево 26-27 жовтня 2023 р.

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 25 жовтня 2023 р.)*

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород);

Теличко Наталія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 жовтня 2023 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 452 с.

ISBN 978-617-7495-53-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку закладів загальної середньої та вищої освіти, освіти дорослих і професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В. В. – д.е.н., професор; Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., професор; Молнар Т. І. – д.пед.н., доцент; Горват М. В. – к.пед.н., доцент; Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент; Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2023

DR. ERDEI G. VÁLTOZÁSOK? ÚJ IRÁNYOK? VAGY MINDEN A RÉGI? – A DEBRECENI EGYETEM FELNŐTTKÉPZÉSE.....	14
DR. PÁLFI S. RESEARCH ON CHILDREN'S RIGHTS IN HUNGARIAN KINDERGARTENS	15
MATULČÍK J. KOMPARATÍVNY VÝSKUM A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA V EDUKÁCII DOSPELÝCH	16
SAKALOVÁ B. VÝCHOVA K ZDRAVIU A ZDRAVOTNÁ GRAMOTNOSŤ NA PRIMÁRNOM STUPNI VZDELÁVANIA.....	18
SHEVCHENKO – LEDYAN C. CONTROL AND SUPERVISION OVER THE EXECUTION OF JUDGMENTS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS.....	20
SHEVCHENKO – LEDYAN C. SPAIN: RESPECTING HUMAN RIGHTS	22
CHOVRIY S. TRAINING OF PEDAGOGICAL PERSONNEL FOR THE SYSTEM OF PROFESSIONAL EDUCATION IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION	24
CHOVRIY S., HAVOR A. THE ESSENCE OF THE “EMOTIONAL INTELLIGENCE” CONCEPT IN THE CONTEXT OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH	26
DR. PALLAY K., DR. MOLNAR F. THE IMPACT OF THE RUSSO-UKRAINIAN WAR ON THE STUDENT MOBILITY WITH STUDY PURPOSES FROM TRANSCARPATHTIA (UKRAINE)	28
HERTSOVSKA N., BIZHKO A. THE ROLE OF DISCOURSE COMPETENCE IN THE PROCESS OF LANGUAGE IMPROVEMENT	30
KHMYZOVA O. USING TED TALKS FOR IMPROVING LISTENING COMPREHENSION SKILLS	32
KRAVCHENKO T. THE CHALLENGES OF SCIENTIFIC COMMUNICATION IN THE DIGITAL AGE	33
ЩЕРБАН Т.Д., АНТОНІК Є.М. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАЛЕЖНИХ ВІД СПІЛКУВАННЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	35
ЩЕРБАН Т.Д., ДАНКАНИЧ А.А. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У РАМКАХ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ»	37
ЩЕРБАН Т.Д., ДОЛИНАЙ Т.Т. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ АГРЕСИВНОГО СПІЛКУВАННЯ ПАЦІЄНТА З ЛІКАРЕМ.....	39
ЩЕРБАН Т.Д., САМОЙЛОВ О.С. СХИЛЬНІСТЬ ДО СЕЛФІ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	41
ЩЕРБАН Т.Д., ХОМА П.П. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПЕДАГОГІЦІ.....	43
АВШЕНЮК Н.М. ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ.....	45

АЛМАШІЙ К.М., БЛИК О.В. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО СПРИЙМАННЯ СВІТУ ЧЕРЕЗ ЖИВОПИС У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	47	БЛИК О.В., ДУДЛА Т.В. ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ МАЛЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОБРАЗОТВОРЧИХ НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	86
АЛМАШІЙ Е.В., ТЯГУР А.В. ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ЛЕПБУКІВ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРИЙОМУ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	49	БЛИК О.В., МАКСИМЕЦЬ В.В. ОЗНАЙОМЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ВИДАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	89
БАБИНЕЦЬ Д.В., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	51	БЛИК О.В., МАХЛИНЕЦЬ А.І. ВПЛИВ ЖИВОПИСНИХ ТВОРІВ НА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ.....	91
БАРНА Х.В., ВЕЛИЧКАНИЧ М.В. ПЕРЕДУМОВИ ВИХОВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ	53	БЛИК О.В., ПАНЬКАНИНЕЦЬ Т.С. РОЗВИТОК КРЕАТИВНОЇ КОГНІТИВНОЇ АКТИВНОСТІ ЧЕРЕЗ НЕТРАДИЦІЙНІ ПРИЙОМИ МАЛЮВАННЯ.....	93
БАРНА Х.В., КОСТЮК М.О. ОСОБЛИВОСТІ СІМЕЙНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО ІНКЛЮЗИВНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	55	БЛИК О.В., РОГАЧ Р.В. ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ ТВОРЧОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	96
БАРНА Х.В., ЛУПАК В. ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	57	БЛИК О.В., СКИБА І.В. АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР	98
БАРНА Х.В., ОРЯБКО О.Ф. РОЛЬ ТЕАТРАЛЬНО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РОЗШИРЕННІ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	59	БЛИК О.В., ТОМАШ І.І. ВИЯВЛЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ	100
БАРЧІЙ М.С., ВОРОНОВА О.Ю. РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО	60	БЛИК О.В., ЧАЙКОВСЬКА К.Р. ДОСЛІДЖЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ АСПЕКТІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА УСПІШНІСТЬ ІНТЕГРОВАНИХ УРОКІВ З МУЗИКИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	103
БАСАРАБ В.В., КОРОЛЬ Н.В. ЗАСОБИ ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	63	БЛИК О.В., ЧІРІ С.С. ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТИВНОГО МИСЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ПІДВИЩЕННЯ ЇХНІХ НАВИЧОК АНАЛІЗУ ТА ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	105
БАСАРАБ В.В., КУЦИК О.Г. ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬОГО КОНСТРУЮВАННЯ	66	БЛИК О.В., ЧІРІ С.С. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ТВОРЧОГО СПРИЙНЯТТЯ НА ПРОЦЕСИ МИСТЕЦЬКОГО ВИРАЖЕННЯ ТА ТВОРЧОСТІ	107
БАРАНОВСЬКА О.В., КЛЕНОВСЬКА В.В., ЛАЛАК Н.В. ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПАРТНЕРСТВА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТА СІМ'Ї	68	БЛИК О.В., ШТЕФАНЬО Ж.М. ВПЛИВ СУЧАСНОГО ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА НА ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ СМАКІВ ШКОЛЯРІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	110
БЕДЕВЕЛЬСЬКА М.В. РОЛЬ СЛОВАЦЬКОЇ МОВИ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ.....	71	БОБАЛЬ Т.І., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ	112
БЕРЕЖНА С.І. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБИСТІСНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТАРШОКЛАСНИКІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ.....	72	БОЙКО А.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. АНАЛІЗ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ВІДНОШЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО ПРОБЛЕМ МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	114
БЕСПАЛЬКО В.В., КАРНАКОВА Г.О. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИКОНАВСЬКОМУ АСПЕКТІ... ..	75	БОКША Н.І., АНДРЕЙЧИК М.В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА УРОКАХ ТА У ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	117
БЕСПАЛЬКО Л.А., БЛИК О.В. ЗОБРАЖУВАЛЬНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	78	БОКША Н.І., ГРЕШКО В.В. ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНОСТЬ ЯК ЗАСІБ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	119
БЄЛІЧКО А.М., БЛЮК О.Г. ЗАГАЛЬНЕ НЕДОРОЗВИНЕННЯ МОВЛЕННЯ: ПОНЯТТЯ І ПРИЧИНИ	80	БОКША Н.І., ПИЛИПКО К.А. ГУРТКОВА РОБОТА ЯК ФОРМА ПОЗАУРОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ	121
БІГУН Л.І., БЛИК О.В. ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ ТА ВАГОМОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ У СТИМУЛЮВАННІ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС УРОКІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	84		

Підбиваючи підсумки, бажано зауважити, що стрес є досить різноманітним у своїх проявах та впливах на особистість людини. Життя в сучасному світі неможливе без стресу, тому людині слід приділяти особливу увагу підтриманню своєї внутрішньої рівноваги, досягненню стійкості у реагуванні на несприятливі чинники при зустрічі з ними.

Список використаних джерел

1. Alyson Meister, Bonnie Hayden Cheng, Nele Dael, Franciska Krings How to Recover from Work Stress, According to Science. *Harvard Business Review*, July 05, 2022 URL: <https://hbr.org/2022/07/how-to-recover-from-work-stress-according-to-science> (Last accessed: 25.09.2023).
2. Наугольник Л.Б. Психологія стресу: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с.

ПАЦКАНЬ А.А.,
МОЛНАР Т.І.

Мукачівський державний університет, Україна

КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У сучасних умовах реформування освіти конкурентоздатність фахівця становлять як професійні знання й уміння, так і комунікативні навички. Ефективність педагогічної взаємодії вчителя початкових класів із суб'єктами освітнього процесу залежить від уміння орієнтуватися у різних комунікативних ситуаціях, визначати оптимальні шляхи подолання комунікативних бар'єрів, урахувати індивідуальні особливості учнів, їхніх батьків, колег.

Аналіз наукових досліджень засвідчив, що вагомих внесок у розроблення проблеми формування мовленнєвих умінь вчителя здійснили В. Каплінський, О. Орлов, М. Пентилок, В. Підгурська, В. Усатий та ін.

Аналізуючи мовлення педагога, часто використовують вираз «комунікативна поведінка». В сучасній науковій літературі під комунікативною поведінкою розуміють таку організацію мовлення й відповідно до нього невербальної поведінки вчителя, яка впливає на створення емоційно-психологічної атмосфери педагогічного спілкування, на характер взаємин між вчителем та учнями, на стиль їхньої діяльності [1].

Варто зазначити, що поняття «культури мовлення» вчителя визначається такими його комунікативними якостями: правильність, термінологічна точність, логічність, змістовність, доречність, чистота, лексичне багатство, виразність, естетичність тощо.

Зокрема, *правильність* – одна з визначальних ознак культури мовлення. Мова має свої закони розвитку, які відображаються у мовних нормах. Вільно володіти мовою означає засвоїти літературні норми, які діють у мовній системі. До них належать правильна вимова звуків, правила наголошування слів, лексико-фразеологічна, граматична, стилістична нормативність, написання відповідно до правописних і пунктуаційних норм.

Точність пов'язується зі знанням предмета мовлення і значення слова. Мовлення буде точним, якщо вжиті слова повністю відповідатимуть установленню у цей період розвитку мови їхнім лексичним значенням. Точність досягається не лише на лексико-семантичному рівні, вона тісно пов'язана з граматичним (особливо синтаксичним) рівнем.

Логічність – логічно правильне мовлення, послідовне, у якому є внутрішня закономірність, яке відповідає законам логіки, забезпечує смислові зв'язки між словами і реченнями в тексті.

Змістовність мовлення передбачає глибоке осмислення теми й головної думки висловлювання, вміння добирати потрібний матеріал та підпорядковувати його обраній темі, а також повноту розкриття теми без багатослів'я.

Доречність – ознака мовлення, яка вимагає такого добору мовних засобів, що відповідають меті й умовам спілкування.

Чистота професійного мовлення полягає, передусім, у відповідності сучасній літературній нормі. Вона простежується на всіх рівнях її структури й використання: на рівні орфоєпії – літературно-нормативна вимова; на рівні орфографії – грамотне письмо; на рівні лексики – відсутність вульгаризмів, суржику, невмотивованих повторів; на рівні граматики – правильна побудова речень; з погляду стилістики – відповідність меті, завданням, ситуації спілкування, стилям і жанрам мовлення.

Багатство мовлення – це використання великої кількості мовних одиниць (слів, словосполучень, речень), які відрізняються за смислом і будовою.

Виразність мовлення забезпечується виразністю дикції і чіткістю вимови, це логічний наголос, видозміни голосу, паузи, емоційна тональність, що передає настрій, оцінку, викликає потрібне сприйняття. Технічні чинники виразності – дихання, інтонація, темп, жест, міміка.

Естетичність професійного мовлення спирається на точність, логічність, чистоту, виразність, а також доречність, лаконічність, різноманітність, образність, які у взаємодії та пропорційності створюють гармонію усного чи письмового тексту [2].

Вимоги до мовлення вчителя початкових класів зумовлені, насамперед, функціями, які воно виконує в педагогічній діяльності. Головними серед них можна вважати такі:

- комунікативну – встановлення і регуляція взаємовідносин між учителем і учнями, забезпечення гуманістичної спрямованості розвитку учнів;
- психологічну – створення умов для забезпечення психологічної свободи учня, прояву індивідуальної своєрідності його особистості;
- пізнавальну – забезпечення повноцінного сприймання навчальної інформації учнями, формування в них особистісного, емоційно-ціннісного ставлення до знань;
- організаційну – забезпечення раціональної організації навчально-практичної діяльності здобувачів початкової освіти [3].

Таким чином, сучасний вчитель початкових класів як носій української літературної мови має бути високоосвіченою, професійно компетентною особистістю. У науковому обігу *комунікативна компетентність* – це здатність доречно й правильно використовувати мову в різноманітних ситуаціях спілкування, співвідносити мовні засоби з цілями та умовами спілкування, розуміти стосунки між комунікантами, будувати власне мовлення з урахуванням соціальних норм поведінки та системи культурних уявлень і цінностей певної мови.

Список використаних джерел

1. Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Спілкування в педагогічному процесі: навчальний посібник. Житомир: ТОВ «Видавничий дім «Бук-Друк». 2021. 100 с.
2. Костик Л. Б. Основи професійно-педагогічного спілкування: метод. реком. до самостійної роботи студентів. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 52 с.
3. Сафарян С. І. Розвиток мовленнєвої імпровізації вчителя у післядипломній освіті. *Інноваційна педагогіка*. Випуск № 20. Том 2, 2020. С. 123–128.

ПЕЛЕХ Л.В.,
ФЕНЧАК Л.М.

Мукачівський державний університет, Україна

САМООСВІТА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Навички самоосвіти для фахівців усіх сфер є важливою складовою професійного зростання, але в умовах сьогодення для майбутніх і практикуючих вчителів початкових класів вони є особливо необхідними.

Сучасні дослідження щодо шляхів самоосвіти, зокрема здобувачів під час навчання у закладах вищої освіти, представлено у наукових дослідженнях І. Грабовець, І. Сидоренко, Н. Сидорчук, Н. Терещенко та інш. Сутність поняття «самоосвіта» подане у «Соціолого-педагогічному словнику» і тракту-

ється як «освіта, що здобувається у процесі самостійної роботи, без проходження систематичного курсу навчання в стаціонарному навчальному закладі» Водночас група авторів зазначеного словника вказують, що самоосвіта «є невід'ємною частиною систематичного навчання в стаціонарних закладах, сприяючи поглибленню, розширенню і більш міцному засвоєнню знань» [3].

Для ефективної організації самоосвіти важливими є вміння будувати власну модель самовиховання і саморозвитку, як важливі складові самоосвіти особистості. Проаналізувавши психолого-педагогічні дослідження з даної теми нами було виявлено, що самовиховання передбачає таку послідовність дій: вибір особистісно значущих цілей і завдань самовиховання; планування діяльності і створення програми самовиховання; вибір методів і прийомів самовиховання; зіставлення досягнутих результатів з очікуваними; корекція програми самовиховання з урахуванням результатів самоконтролю і самооцінки. Щоб отримати бажаний результат слід уміти керувати власним розвитком [4].

Для реалізації основних завдань самовиховання використовують такі методи: самоспостереження, самоаналіз, самотестування, порівняння себе з іншими людьми та ін.; самостимулювання; самопрограмування; методи і прийоми самовпливу (самонаказ, самоконтроль, самозаохочення, самопокарання, самозабрана, самозауваження, самопереконавання, самопідбадьорення, самонавіювання, аутотренінг, самозвіт, ведення щоденника самовиховання тощо). Особлива роль серед методів самовпливу належить методам управління своїм психічним станом, тобто методам саморегулювання. До них зараховують самонавіювання, самопідбадьорення, самопереконавання, самозмушування, самонаказ, самосхвалення, самоконтроль, самозаохочення, самопокарання, самокритику тощо [2].

Вагомими засобами організації самоосвітньої діяльності особистості є самозобов'язання, самозвіт, самоконтроль. Самозобов'язання – природний наслідок зобов'язань студента перед колективом факультету (групи), суспільством. Самозвіт – це об'єктивний засіб визначення рівня усвідомлення людиною внутрішніх психологічних процесів, показник ступеня усвідомлення якостей особистості. Як важлива властивість особистості, самоконтроль розвивається на основі здатності людини контролювати будь-яку свою діяльність і виконує функцію засобу сприяння реалізації та уточненню вже розробленого особистого плану самовиховання (види самоконтролю: довільний і недовільний) [4].

Велику роль в поглибленні набутих знань у фахівців початкової освіти мають різноманітні освітні платформи, а саме:

- Освітня платформа EdEra- https://edera.gitbook.io/glossary/inkladyuzivna-osvita/inclusion/inclusion_1;
- Нова українська школа | Веб-ресурс НУШ – <https://nus.org.ua>;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>